

abana

Mahmut MAKAL
FAHRETTİN BEĞİ
Hayati Tahsin YILMAZ
YOKSULLUK VE YARSAZLIK - İSVEÇ
Hayati Tahsin YILMAZ
SON KÜP ENSTİTÜSÜ
Seyfi KORTÜREK
TANIKULCU İKTİSADİSİN GÖZÜLLÜ
KÜP ENSTİTÜSÜ
GİRKEK YAYINLARI

SAYI 190

MAYIS 1992

ELEKTROMEKANİK'TE İŞ BIRAKIMI İŞÇİLER: "YEDİ YILDIR HEP ABANA TOPLUMUNU DÜŞÜNEREK, BU FABRİKANIN KAPANMAMASI İÇİN DÜŞÜK ÜCRETLE ÇALIŞIYORUZ. ELEKTROMEKANİK'İN BUGÜNLERE ULAŞMASINDAKİ EN BÜYÜK PAY BİZİMDİR!"

Abana Elektromekanik'teki 3. dönem toplu sözleşme görüşmeleri başarısızlıkla sonuçlandı.

İş bırakımı 8 Nisanda başladı

İşyen Temsilcisi Ali O. GUZ başta olmak üzere, kimi Elektromekanik işçileri, iş bırakımı konusunda gazetemize şu bilgileri verdiler:

"Şu andaki aylık işçi ücretleri 720.000 TL'dir. Biz toplu sözleşmeye başlarken 1.500.000 dolayında ücret istedik. İşveren 1.100.000'de kaldı. Aradaki 400.000 TL yuzundan anlaşma sağlanmadı.

Biz grev istemiyoruz. O bakımdan istediğimizi çok düşük tuttuk. İşverense % 45 verdi. İstediklerimiz, bu tür iş yerleri için istenen en düşük ücrettir. Örneğin aynı işi yapan Gamak Motor Fabrikasında şu andaki en düşük ücret 2.000.000 TL'dir. Bu fabrikada iki ay sonra toplu sözleşmeye gidilecektir ki, bu da 4 milyon dolayında olacaktır. Gamak işçileri yanında, bizim istediğimiz ücret çok gülünçtür. Bunda, Gamak'la rekabet edebilmek için işyerimize ne büyük olanaklar tanıdığımız ortadadır.

Yedi yıldır hep Abana toplumunu düşünerek bu fabrikanın kapanması için düşük ücretle çalışıyoruz. Elektromekanik'in bugünlere ulaşmasındaki en büyük pay bizimdir. Üzerimize düşen görevleri fazlasıyla yerine

getiriyoruz. Üretimi düşürmedik için içimiz rahat; alınımızda yağdan, pastan ve tozdan baya leke yoktur."

İşçilere göre, anlaşma sağlanamamasına nedenleri de şöyle:

"En büyük sıkıntı, üretilen motorların satılmamasıdır.

Bu konuda yönetim sorumludur. Dört tane 'ana satıcı'ya yapılan büyük indirimlere karşın, motorlar olağan düzeyde satılmamaktadır. Oysa Abana motorları, dünyaca ünlü Siemens patentlidir ve dünyada aranan markadır. Böyle olmasına karşın, dışarıya gerçekleştirilememiştir. Gamak ise, ürettiği motorların büyük bir bölümünü dışarı satıyor.

İşçi ücretlerinin çok düşük olmasına karşın, fabrika yıllardır parasal bunalımdan kurtulamıyor. Yönetim bize, "nerde kalırsak işçi çıkarız" diyerek gözdağı veriyor. Oysa fabrikada işçi fazlası yok. Tersine, işçinin yetmediği zamanlar oluyor. 'Fazlalık' sorununu ise, bu yönetimdedir. İşverenin açıkladığı sayılara göre, personel gideri 850 milyon TL'dir. Oysa fabrikada çalışan 200 işçi bunun 450 milyonunu alıyor. 400 milyonu da 40 tane yönetici alıyor. Aynı işin yapıldığı Gamak'ta 800

işçiyi 10 tane ustabaşı yönetiyor. Bu durumda fabrikamızda işçi fazlası değil, yönetici fazlası olduğu açıktır. Bu örnekler bakıldığında, fabrikamızın nasıl yönetildiği ortaya çıkmaktadır. Bu grevi işverenin istediği ve başlattığı da spaciik ortadadır.

Biz grev konusunda sendikamızla uyum içindeyiz. Haklarımızı alma konusunda kararlıyız. Hepimiz bu konuda anıdık. Sendikamıza güveniyoruz. İnsana ve emeğe saygı duyulmayan bir işyeri de huzurlu ve güvenli olamaz."

Elektromekanik'teki iş bırakımına sendikamızın büyük önem verdiği görülüyor. İş bırakımını başlatmaya sendikamıza genel merkez ve Karabük Şubesi yöneticileri gelmişlerdir. Genel Sekreter Metin TOKER ve otel yöneticileri yaptıkları konuşmalarda, işverenin uzlaşmaz ve yanlış tutumunu yediklerini belirterek, iş bırakımı soruşturmasını işverenin olduğunun alamı çizmişlerdir.

Sendika yöneticileri, "Abana Elektromekanik yönetimi, işçisinin yaptığı özveriye karşılık, hiç bir şey yapmış" demişlerdir.

BALIK BOL

Abana bu yıl balıksız kalmadı. Kişin bile bol bol balık aulandı.

Hemen her gün aulana-bilen mezzitlin kilo su 8-10.000 TL'ndan satılıyor. Yeni aulanmaya baş-

lanan kolkon da 60-70.000 TL'ndan alıcı buluyor.

.DANA ETİ

Kemikli dana eti 22.000; kemiksizi de 28.000 TL'ndan satılıyor

HAKAN KUBALI

YENİ KAYMAKAM

İlçemiz kaymakamlığına Hakan KUBALI atandı.

Konga Ereğlisinden olan Hakan KUBALI, 1968'de İskenderun'da doğdu. İlk orta ve lise öğrenimini İskenderun, Konga ve Ankara'da tamamladı, 1989'da Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi.

Ayukatlık stajından sonra Gümüşhane ve Bor'da kaymakam adaylığı; Erdemli ve Yenipazar'da da kaymakam vekilliği yapan genc kaymakamımız Hakan KUBALI, 30 Mart'ta Abana'daki görevine başladı.

"Hoş geldiniz" deriz.

VERGİLER AÇIKLANDI

İlçemiz Malmüdürlüğünden aldığımız bilgiye göre, ilçemizde en çok vergi veren on kişi, (ödedikleri "milyon TL" ile) aşağıdadır:

Hüseyin ACAR	31
Abdullah GÖNGÖR	27
Şevket YAZGAN	17
Ahmet YILMAZ	17
Burhan SARAÇ	14
Ayşe YILMAZ	12
Celâl ŞEN	10
Kadir CAN	9
Ekmek KIRCAOĞU	8
Mehmet EKİCİ	8

KASTAMONU MERKEZDE

1991 yılında Kastamonu Merkezde en çok vergi veren 10 kişi ve ödedikleri vergi tutarı (milyon TL olarak) aşağıdadır:

1-Şevket SELVİ	202
2-Faruk RUHOĞLU	145
3-Orhan KESİĞİ	142
4-Sedat ÇEPNİ	140
5-Hasan GÜLLER	129
6-Memduh ŞEN	89
7-Kemal PATTABANOĞLU	86
8-Ahmet PATTABANOĞLU	85
9-Yılmaz MÜTEVELLİ	80
10-Cem GÜRÖL	78

ABANA ELEKTROMEKANİK İSTANBUL BORSASINDA

Salim YILMAZ

İlgilizi çekti mi, bilmem, değerli hocamız Prof. Dr. Ekmel ZADİL Elektromekanik yönetim kurulundan ayrılıncaya, bu kuruluşu eski sevgimi yitirdim.

"Güç kimde ise onun söz geçer." Biz de Abana'lı olarak politikaya baktıkta daldığımızdan, karşı güçler allem estikalem etti, Elektromekanik yönetimini de geçirdi.

Gerçi bu konular değerli yazarımız Çetin ALTAN'ın yazı konusu ama biz de kendi çapımızda amatörece de olsa kem kum ediyoruz işte.

Milhiyet i 1992'den beri izlerim. Biz bir yerde Çetin ALTAN kuşuğı sayılırız. Güç kimdeyse, bankaların % 70'ini dilediğine dağıtmış bu güçler.

Türkiye Kalkınma Bankası, kredi konusunda bizi oldukça tetelittiği gibi, değerli ağabeyimiz sayın Sabri TIGLİ'yi de nere-de ise doğduğuna pişman etmiş ti. Ama pirimiz olan yirtici politikacı, allem etmiş gallem etmiş, güçlüğü bir pundağa getirip, yuzanın ağı ile Elektromekanik'in kredi gereksinimini sağlayarak, kuruluşun bu günlere gelmesindeki tarihsel rolünü oynamıştır. (Sonu 2'de)

HAYATİ TAHSİN YILMAZ YAZARLAR SENDİKASI ÜYESİ

Gazetemiz Genel Yayın Müdürü Hayati Tahsin YILMAZ, merkezi İstanbul'da bulunan Türkiye Yazarlar Sendikası üyeliğine seçildi.

bulunan Dil Derneğinin (eski Türk Dil Kurumu)

de üyesidir.

EMEKLİ OLDU

İsveç'te oturan Hayati Tahsin YILMAZ emekli oldu. "Erken emekli" olan arkadaşımız yurda temelli dönmeyecek, ama bundan böyle yaşamının yarısından çoğunu Türkiye'de geçirebilecek.

DİL DERNEĞİNİN DE ÜYESİ

Hayati Tahsin YILMAZ, merkezi Ankara'da

KARADENİZ KONULU TOPLANTILAR

"Karadeniz" konulu toplantılar yoğun olarak sürüyor.

"Karadeniz" deyince hep "Doğu Karadeniz" anlaşılıyor. Dahası bizim

"Orta Karadeniz" bile haritalarda Doğu Karadeniz'de görünüyor. Ama bu kez Karadeniz üzerine bir toplantıda Kastamonu'nun da adı geçti, hem de "düzenleyici" olarak

İstanbul'daki Kastamonu Dayanışma Derneğinin 25 Şubat'ta düzenlediği ve 400 kişinin katıldığı "Karadeniz Ekonomik İşbirliği" konulu toplantıya Rusya ve Bulgaristan elçileri de katıldı.

Toplantıda Kastamonu Dayanışma Derneği Başkanı Sudi TOPAL, Emekli Büyükelçi Şakir ELEK-DAG ve Ulaştırma Bakanı Yaşar TOPÇU sorunlara ilişkin birer konuşma yaptılar.

KARADENİZ SÖZLESMESİ

"Karadeniz Çevresel İşbirliği ve Koordinasyon Sözleşmesi", Romanya'nın başkanı Bökes'te imzalandı. Sözleşmeyi Türkiye'den başka Gürcistan, Ukrayna, Rusya, Hongarya ve Bulgaristan çevre bakanları imzaladılar.

21 Nisan'da imzalanan sözleşme, Karadeniz'in kurtarılmasını amaçlıyor.

SİNOP'TAN KIRIM'A YOLCULUK DÜZENLENDİ

15 Mart tarihli Ayancık gazetesinde, Sinop'taki bir Turizm kuruluşunun (seyahat acentası) duyurusunda, 4 ile 11 Nisan tarihleri arasında Yalta'ya (Kırım) turistik gezi (tur) düzenlendiği

belirtiliyor. Gezinin 650 dolar karşılığında uçakla (gemi ile değil) yapılacağı belirtilen duyuruda, gezinin Sinop Havaalanından başlayacağına da değinilmiyor.

GENÇLER BİRLİĞİNİN YENİ YÖNETİMİ

12 Nisan'da olagan genel kurulunu toplayan Abana Gençler Birliği Spor Kulübü, yöneticilerini yeniledi. Başkanlığa Mehmet MAKARACI, yönetim kurulu üyelerine de

Yalçın GÜRSOY, Mehmet SAKA, Nadir GÜRSOY, Ferudun ÇAKICI, Ercan AYKIN ve Nurettin DİKMEN getirildiler.

Başarılar dileriz.

GAZETEMİZİN ÖDÜL VERECEĞİ ÇATALZEYİN KÖY OKULLARINDA SINAVLAR BAŞLADI

Gazetemizin ödül vereceği Çatalzeytin köy okullarında sınavlar başlamış olarak 27 Nisan'da başladı. Sınavlar 14 Mayıs'ta sonuçlanacak.

Bilindiği gibi gazetemizin amacı gelecek öğrenciyi 1 milyon, ikinciye 500 bin ve üçüncüye de 250 bin TL ödül verecek. Ayrıca, ödül kazanan öğrencilerin okullarına, gelecek

dersyslında süreli yayınlar için kelimilmek üzere, karantın ödül tutarı çokluğunda para verecek.

Öğrencilere verilecek ödül tutarları, Nisan başında Çatalzeytin İlçe Milli Eğitim Müfne yollandı.

Sınav sonuçlarını gelecek sayımızda duyuracağız.

ÇATALZEYİN KÖYLERİ YOKSUL

Çatalzeytin'in toplam 41 köyünde 7.600 kişi yaşıyor. Bu köylerden 3.000'den çoğu Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışma Vakfı'na başvurarak yardım istedi.

Çoğu uzak köylerden yavaş olarak gelen köy-

lüler, yöneticilerin "para yok" demeleri üzerine köylerine umutsuz döndüler.

İs aları olmayan ilçede yoğun göç yaşanırken, kalanların yoksulluk yüzünden göç etmedikleri gözleniyor.

"İnsanların ızdırabını dindürmek için şuikâ eci tüccar, rüşvetçi, iş yapmaz memur, parazit yazıcı, işsiz efendi, işsizmarcı ağa ve müsebit onderlerle soyguncular, vurguncularla, hülâsa her türlü zararı gördüğümüz kimselerle mücadele yapmaktan, scabınla kendimizi feda ederek onları yok etmekten zerre kadar çekinmiyoruz..."

Seyfi KOR YUREK ile Hayati Tahsin YILMAZ'ın yakında çıkacak "OG RENCİ GÖZÜYLE KÖY ENSTİTÜLERİ" kitabından.

ABANA ELEKTROMEKANİK İSTANBUL BORSASINDA

(Devr. 198)

Yeri gelmişken, değerli hocamız Prof. Dr. EkmeZ ZADIL ile olan anılarımı tazelemek isterim. O, bir devrin sosyal politikacısı olarak, ölmezler arasında yerini almasını bilmiştir. Ama Abanalı unuttu sayılır EkmeZ ZADIL'ı.

Karl Marx'ın Diyalektik Materyalizm'ine o denli dalmıştı ki, Hollanda'da MC Hükümetlerine karşı verilen demokratik savaşım eylemlerine katılıyor, devrimci arkadaşlarla Avrupa bay kentirindeki etkinliklere katılıyor. Hollanda'daki SNV sendikasında etkin bir görevde bulunan değerli arkadaşım Yozgacı Sabri Kenan BACCI, Hollanda'nın "Yabancılar Yasası"nu tüm yustsever arkadaşlarla Avrupa'ya yeniden susarak "protesto" ettikimiz "international" gunünde bana şunları söylödi:

"Salım, Sabri TIGLİ ile ilişkiye gir, sendikamız adına kendisini çağıracağımın söyle, gelisin, meclisten çıkarttığı yun dışındaki 33 çaların emeklilik haklarını, burada düzenleyeceğimiz toplantıda bize anlatın. Sen bu işi yaparsın!"

Hollanda'da Dimplex alanında'yız. Konuşmacılar gumbur gumbur her yeri alıyor. Sabri Kenan BACCI'ya:

"Bizim bir de Elektromekanik kuruluşu ilişkin çalışmamız var. Bu çalışmaları için Prof. Dr. EkmeZ ZADIL'ı ve Sabri TIGLİ'nin esini de çağırarak konuşuyla ben varım, onları evimde konuk edebilirim" dedim.

Sayın Sabri Kenan BACCI ve arkadaşları böyle bir öneriyi benimseyince, ben de bu kuruluşun başkanlığına ötaladım, kimbilir bu kuruluşu bu denli cabuk

Haberin, 15 Kasım 1978 tarihli Abana Gazetesinde, "Sabri TIGLİ'nin Hollanda Çıkartması" büyük başlığıyla geniş olarak verdiğimiz yaylı okularımız anımsalar.

19 Ekim 1978, THY uçağı, saat 13'te, dünyama sayılı hava alanlarından biri olan Schipboel'a iniyor. Konuklar büyükelçilik büstesarı; Rotterdam hava konsolosu, çalışma işçileri, sosyal işçiler, yabancı işçilerle Yardımlaşma Kurumu ilgilileri, Sabri Kenan BACCI, ben, eşim ve oğlumla katılıyoruz.

Evinimize, böyle seçkin konukları ilk kez konuk ediyoruz. Bir profesörel de ilk kez kariyrlaşıyoruz. EkmeZ ZADIL, genül kibir bilmezmiş öli. Bülter Hanım ve Sabri Ağabeyle uzun süredir tanıştıktan sonra, birbirleriyle çok içtenler.

Bir anda evimizi ana-baba gününe döndü. Telefonumuz gece gündüz çaldı. Zarih, Viyana, Berlin, Köln, Bremen gibi kentlerde oturan Orta Karadenizli emekliler komitelerinde başkanı olmaya çalışıyorlar.

Ben es imle gündüzleri işimde oluyordum. Bülter Hanım ekul şimastılar, mottakta bize iş düşürüyordu. Hollanda bülük ülkeyi her eyi kasabalarla almıştım. Rahmetli EkmeZ Abimuz Hollanda'mız gelişmişliğine inenerek:

"Salım yahu, bunlar nasıl böyle kısa zamanda gelişti, bir parti-aklım almıyor. Sizler böyle gorkemli konularda, vilâletlerde yaşıyorsunuz bravo sizlere, çok gundersınız!"

EkmeZ Abi, Berlin'de okuduğundan, buraların eski durumunu biliyordu.

Fabrika konusunda dedim ki EkmeZ Abiye:

"Kuracağınız fabrika teknik bir iş. Marangozluk işi ista-usta da aşar da çok Orta Karadeniz'de. Bu işi Philips ya da Sae men'le yapamaz mıyız?"

EkmeZ Hoca ertesi gün Almanya'ya geçti ve neredeyse Sae menle on anlas mayı yapıyordu. Fabrikamızın kuruluşu çalışmaları için Avrupa İskan Fonu'nun bey milyun dolarlık ilk krediyi almaya da başlamıştı.

Bu Fabrikamızın oytusunu yeniden yazmamız gerek yok. Herkes, günü ortamında katkıda bulunmuş gibi, kurı güçler de elinden gelen direniş gösterdiler. Ama, Abana kışlarında tu-rişimlezen sonra, (1978'de) 25 milyon TL ile bu fabrika kuruldu.

EkmeZ ZADIL ile ilişkilerimiz ölümüne dek sürdü.

Nereden nereye gelmişiz. Bu kuruluşta emeği geçenleri türlü fonunda alkışlanamaz geliyor. Abana Gazetesi de bu kuruluşu araf bayrağına açarak katkılarda bulunmuş. Gazetemiz dindirdi ayakta. Bu fabrika bizimdir. Ama Elektromekanik'in bozay açıldığı imdilerde, saklanacak bir yeri varması gibi, fabrika yönetimi Abana gazetesinden kaçıyor. Çalışmalar gazete yoluyla kamuoyuna duyurulsa, daha iyi olmaz mı? Kapalı kapılar ardında olanları her eyden önce octaklar da bilmek ister. Bu kuruluş halini malı değil mi? Suskunluk daha ne kadar sürecek?

Fabrika ve belediye yönetiminde Abana'da "tek parti" deseri yay amıyor. Altımız n'nen iş bizler çok partili demokrasi savaşımı veriyoruz. Kapalı kapılar ardında Abana bir yere varamaz! Yarılar bizimdir.

Salım YILMAZ

abana

SIYASAL GAZETE
HER AYIN BAŞINDA ÇIKAR

KURULUŞU
25 Ocak 1970

ÇIKARAN
Tahsin YILMAZ

GENEL YAYIN
YÖNETMENİ
Hayati Tahsin YILMAZ

YAZI İŞLERİNDEN
SÖKÜMLÜ YÖNETMEN
Fahri KOSE

ADRES
ABANA GAZETESİ
37970 ABANA
Telefon: (4664) 1068

İSTANBUL
TEMSİLCİSİ
Tahsinler Sokak, 5
KÜÇÜKPAZAR
Telefon: (1) 513 42 52

SÖZKURUM
HER İSTEYENE
PARASIZ YOLLANIR
(Yurt dışına yollanmaz)

DİZGİ VE BASKI
BÖRNEKİ
İBAS DENEYİM
Telefon: (1) 539 72 15
Telefaks: (1) 505 04 23
İSTANBUL

Fabrika bir ilçeyi nasıl kurtardı?

■ ESKİ sendikacı CHP eski Kastamonu milletvekili Sabri Tıgılı'nın, Abanalılar'la el ele vererek kurduğu Abana Elektromekanik fabrikası, geçün önlenip geri kalmış bölgelerin kalkınması için güzel bir örnek oluşturuyor. Fabrikanın ilginç kuruluş hikayesi, herkese örnek olacak nitelikte...

SENDİKACI kökenli eski milletvekillerinden Sabri Tıgılı'nın girişimleriyle kurulan Abana Elektrik Motorları, şirin bir Anadolu ilçesinin kaderini değiştirdi, göçü tersine çevirdi. 1970'lerin sonunda 600 kişinin yaşadığı Kastamonu'nun Abana ilçesi şimdi beş bin nüfusu 400 kişinin çalıştığı ve yıllık cirosunun 40 milyarı bulan sanayi tesisi ile göç nasıl önlenir diyenlere yaşayan bir örnek oldu.

BİR ÇOCUKLUK ANISI

İstanbul Borsası'nda hisse senetleri satışa çıkacak olan Abana Elektrik Motorları şirketinin kurucularından olan Sabri Tıgılı, çocukluk günlerinde işi unutamadığını söylüyor:

"1938 yılında okuyabileceğim tek okul İnebolu Köy Enstitüsü idi. Sinava girmek için dört saat yürüdüm. Okula ulaştığımda kabarıklı ayakbaharımın altı delimim idi. Yolda yürürken Allahım bana güç ver, kimse bunları yaşamınsın, Abana'nın okulu, fabrikası olsun dedim. Bizim oralarda erkek çocukları için ocak yakmak deyimi baba ocağını sürdürmek anlamında kullanılır. Çekip gidenler, baba ocağını sürdürür. Anneanem, sen ocak yakmarsın der ve üzülürdü. Bu fabrikayı burada kurarak ocak yaktim" İlçe çok sınırlı bir turizm hareketiyle yaşamını

sürdürebiliyordu ancak. Bu yüzden de sürekli göç veriyordu. Bir sanayi tesisi kuralım dedim. Ama ne? Bu çabalarım pek çok insanı güldürüyordum. Sanayicilikle uğraşan Abanalılar'la konuştuğumda, hemen her birinin ayrı işkollarında çalışmasına rağmen, elektrikli motoruna ihtiyacı olduğunu gördüm. O dönemde bu motorlar ihmal edilirdi ve karaborsa idi. Sadece Abanalılar'ın ihtiyacı yılda 20 bini aşırıydı. Hepsi ortak olma kabul etti. DPT, İstanbul Abana arasında günlükce mekik dokuduk. Arkadaşım olan Türk Simens A.G'nin Genel Müdürü Arnold Hornfeld'in de yardımlarıyla hemen herkesin peşinde olduğu Simens'in patentini 1 milyon 700 bin dolara satın aldık.

TIĞILI'NIN HİSSESİ SEMBOLİK

Tıgılı'nın şirketten onun yıllar yönetim kurulu'nda görev almış. Şirketin ortaklık payı 300 adet hisse... Yani 300 bin lira nominal değeri var. Borsada 2500 liradan satılacağını varsayarsak, 950 bin lira... Şirket, Karasaban Bankası'ndan kredi alırken, bankanın ortak olma istihnini geri çevirememiş. Sermaye artışı, kurucu ortakların paylarını giderek düşürmüştü. Şirket geçen yıl 71 bin adet üfatsız ve genel maksadlı asenkron elektrik motoru üretmiş. Türkiye'nin ihtiyacının yüzde 30'unu karşılar. 400 kişinin çalıştığı fabrikada kurulan çaruklu okulunda vasıflı işçuyu yetiştiriyor. Tıgılı, "Sağlıklı gibi Türkiye'nin problemi para değil, ciddi ve inandırıcı projelerin eksikliği. Abana ve benzerlerini kurtarmadan, İstanbul'u kurtaramazsınız. Göç ancak bu yolla önlenir..." İddiasında.

Abana örneği de, Tıgılı'nın haberdarlığı gösteriyor zaten...

YAVUZ SEMERCİ

26 Şubat 1992 tarihli Hürriyet'ten İptikbasım.

KARASABAN EN ÇOK KARADENİZ'DE KULLANILYOR

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığınca yapılan bir araştırmada, karasabanın tarımda etkin olarak kullanılması doğal ve ekonomik etkenler nedeniyle oluyor.

Bölgelere göre yapılan araştırmaya göre, karasaban en çok Karadeniz'de kullanılıyor. Karasaban kullanım yüzdesi şöyle

Karadeniz	29,3
Doğu Anadolu	21,3
Güneydoğu Anadolu	14,4
Akdeniz	11,8
Ege	9,1
Orta Anadolu	8,9
Marmara	5,2

Öte yandan hayvan pulluğu en çok Ege'de kullanılıyor (%38,9). Bunu %26,8 ile Karadeniz ve %17,1 ile Doğu Anadolu Bölgesi izliyor.

(Aydınık Gazetesi, 16 Şubat 92)

GAZETEMİZİN BU SAYFASINI ESKİYÖNTEMLERİMİZLE HAZIRLIYADIK

AYHAN KARAYALÇIN'IN SEÇİKLERİ

Anadolu'da Kazan, Büyük Kentlere Aktar

TALİP APAYDIN

Kirk-elli yıldır ülkemizin geçmişi şüphesiz ki Anadolu kentlerinde, kasabalarında çalışan her türden meslek adamlarının büyük çoğunluğu, kazanıp para biriktirip ya İstanbul'da Ankara'da, ya İzmir'de Bursa'da ev almayı, oralara yerleşmeyi düşlerler. Daha iyi kazananlar ise araba, sahilde yazlık almayı da becerirler. Günümüzde maaşla ücretle bu olacak iş değil elbet. Ama kimi meslek sahiplerinin kazanç hırsı birkaç yılda bunu bile gerçekleştirebilir. Geçen gün bir doktorla tanıştım. Yanında genç kanısı, dört beş yaşlarında çocuğu... Lokantada garsona numaraladıkları yemeği beklerlerken çantasından birtakım kağıtlar çıkardı. Üstünde konuştular tartıştılar. Bir ev planı olduğunu ayırtmadım. Salon bükü, odalar küçük falan. İki de heyecanlı. Konunun ne olduğunu tahmin etmeye çalıştım. Ev alıyordu bu çift, öyle ya? Ankara'da değil taşrada çalışıyorlardı. Derken göz göze geldik. Yürü deyişti. Beni bir yerlerden tanıır gibi oldu. Kağıtları çantasına yerleştirirken düşündü. Tekrar baktı. Sonra kalktı yanına geldi. Tanıştık. Evet, tam tahmin ettiğim gibi. Doktormuş. Birkaç yıldır Anadolu'nun bir kasabasında çalışıyor. Kazancı, eh fena değilmiş. İki yıl önce araba almış, şimdi de Ankara'da bir apartman dairesi alma hazırlığındaymış. "Ne yapalım" dedi. "Orada sonuna kadar oturamayız. Türlü yoksulluklar, kıyametler... Herkesin gözü üstünüzde. Ramazanda gündüz yemek yiyemeyiz. Ortalarda sigara içemeyiz. Ağır tepki gelir. Vail bile gidip yüz numarada sigara içtiğini söyledi. Böyle ezici bir hava. Sonra ileride çocukların okuması sorunu olacak. Taşra okulları, biliyorsunuz hiçbir üniversiteyi kazanamazlar. Koşullar buralara gelmemizi zorunlu kılıyor. Ancak büyük kentlerde biraz daha özgür yaşayabiliyor insan. Taşra bizim gibi okumuş adamları kaldırmıyor artık. Ortam değişti."

Bugün laik bir kültürle yetişmiş kişiler için taşra, artık boğucu bir havaya girmiştir. Gidenler ya sürgün olarak ya da para kazanmak amacı ile gitmekte ve bir an önce kurtulmanın yolunu aramaktadırlar.

Kendisini çok iyi anladığıma, aynı şeyleri yaşadığıma söyledim. Yirmi-yirmi beş yıl öncekinden söz edecek oldum. "Hayır hayır, o zamanki gibi değil. On yıl önceki hava bile yok. Şimdi ortam çok değişti" diyerek karşı çıktı ve inamlı-mak trajik-komik öyküler anlattı. Sahura kalkmayanların uyanamadığını herhalde diyerek kapıları çalıyorlarmış. Onlar da bir süre evde ışık yakmak zorunda kalyorlarmış. Hiç deyişse cuma günleri camiye gidip hocaların ipe sapa gelmez akı dışı, bilim dışı vaazlarını dinlemek zorunda kalyorlarmış. Öyle ilkel şeyler söylüyor ki oturduğum yerde gülmek, ya da yürüyüp dışarı çıkmamak için kendimi tutuyordum" diyordu genç doktor.

DYP-SHP koalisyon iktidarının dağılması gereken gerçekler şunlardır: Bugün laik bir kültürle yetişmiş kişiler

10 Nisan 1992 tarihli Cumhuriyet'ten İptikbasım.

in taşra, artık boğucu bir havaya girmiştir. Gidenler ya sürgün olarak ya da para kazanmak amacı ile gitmekte ve bir an önce kurtulmanın yolunu aramakta idiler. Zaten verilen eğitim gereği okumuş kesimde, gidip halkımıza hizmet vereyim, yararlı olayım idealizmi çoktan tükennmiş; tek amaç para kazanmaktır. Gidip büyük kentlere yerleşeyim eğilimine dönmüştür. Doğuda, Güneydoğuda, hatta Orta Anadolu'da yaylı başlı, olgun meslek adamlarına rastlamak, bu nedenden ötürü zordur. Ancak cesaretle gidilir oralara, ya da para hırsı ile. O zaman ne oluyor? "Anadolu'da kazan, getir büyük kentlere" kuralı işliyor. Bir zamanlar sömürgeci ülkelerin gözükara takımının Asya Afrika ülkelerine gidip vur-kır kazanıp Londra'ya, Paris'e getirmeleri gibi. Anadolu toprakları da bir sömürge ülkesi görünümünde. Uzun süre kalınmaz, Para kazanıp dönülür. Pek çok koşullar bunu zorluyor. Eğitim ve sağlık hizmetlerinin yetersizliğinden tutun da batmazlığa, kültürel yoksulluğa kadar. "Ülkenin her yanı şantiye oldu, kalkındık, köseyi döndük" övünmeleri şişirmeleri Anadolu'nun bu geçmişi değiştirmez. Rahmetli Tonguç "Köyde aydın mezar yok" diye yakırdı. Yalnız köyde mi? Doğu Anadolu'nun, İç Anadolu'nun kentlerinde, kasabalarında bile yok. Pek az. Fölitik amaçlarla kurulan üniversiteleri, yapılan hastaneleri biliyoruz, ama bunlar da geçmişi değiştiriyor. Adnan okul, hastane, üniversite olabilir ama sonuçları değil bu kurumlardır. Okuyoruz görüyoruz, iyi yetişmiş uzmanlar, hocalar gitmiyorlar oralara. Neden gitmiyorlar, üstünde gereği gibi durulmuyor.

En başta genel ortam önemli. Eğitim niteliği önemli. Paradan başka değerlerin ortaya çıkarılması gerekiyor? Çoktandır unutulmuş idealizm, halk ve ülke sevgisinin yeniden canlandırılması, gençliğin böyle bir bilinçle donanması gerekiyor. Sözen öteye geçmiyor bunlar. Mal mülk edinme, bir an önce köseyi dönme eğilimi öyle körüklenmiş ki bunun dışında değerlerden söz etmek, onları düşünmek gülmeye hale geldi. Hiçbir eğitim kurumunda, bir dershanede Anadolu'ya gidip halkımıza hizmet etmek sözü duyulmaz oldu. Ülke sorunlarını tartışmayan, düşündürmeyen, sadece kişisel başarıları amaçlayan bir eğitimden geçiyor gençlerimiz. Hocanın dediklerini ezberle, testleri doğru doldur, sınavı kazan, üniversiteye gir, üniversiteyi bitir, kendini en az çalışıp en çok kazanan konuma getir, gerisine boşver.

Çıkar yol, aydınlığı genişletmek, tüm yurda yaymak. Senin benim rahat edebileceğimiz ortam tüm yurttaşlarımız için gerekli kılmak. Bireyi anlayışla varılamaz buna. Toplum kapsayan aydınlıkta asıl olan. Ekonomik ve kültürel kalkınmada herkesin eşitçe yer alacağı demokratik bir ortamın yaratılması, eğitimin bu raya oturması ile gerçekleştirilir. Demokrasiye ters insan yetiştirme çalışıyoruz. Bir yanda bireyci, bencil, kapkaççı tip. Öbür yanda güdülmeye hazır, kendi çıkarlarından habersiz, bilinç yoksunu yığınlar. Bu insan malzemesi ile demokrasi nasıl yürüyecek, ülkemizi nasıl kalkınacak? Çelişkiler somut biçimde ortada işte. Toplumun bir yanı nasıl yaşıyor, öbür yanı Anadolu'da nelerle oyalanıyor?

İşte koalisyon hükümetinin çözüm bulması gereken az gerçeklerimiz.

NURETTİN YEĞİN'LE

ABANA GENÇLERBİRLİĞİ ÜZERİNE SOYLEŞİ

Salim YILMAZ

- Bizim çocukluğumuzda siz kulübün başkanıydınız. Çay içindeki bu yeni alan, kaçınıcı futbol alanı oluyor?

-Cevizlik birincisi, kooperatifin yerindeki ikincisi, onun küçülmesi üçüncüsü... Beş-altı oluyor galiba. Dur bakalım (kendi kendine sayıyor), yanlışlıyorsam sekizincisi oluyor bu!

- Anlatır mısınız eski yıllardan?

- Bizim zamanımızda iki takım çıkaracak gücümüz yoktu. Bir takımı zor çıkarırdık. Şimdiki imkânlar yoktu. Forma olsun, ayakkabı olsun, zor sağlardık. Varımızı yolumuzu verirdik. Abana için çalışırdık. Başka düşünceimiz yoktu. İnebolu'ya, Kastamonu'ya giderdik.

- Siz Fahri Ağabeyle de beraber miydiniz? Kulübün kuruluşunu biliyor musunuz?

- Fahri Abi Abana'ya 1936'da geldi. Halamla evlendi. Abana Gençlerbirliği 1937'de kuruldu. Ben o zaman yedi yaşındaydım. Cevizlik sahasını ve rahmetli Salim Kaptanın, Sadık'ın kaleciliklerini çok iyi hatırlarım. Selâhattin falan sonradan geldiler. Selâhattin (kulakları çınlasın!) benim zamanım-da bile oynadı. İliş'i'de Cemâl KARAKAYA vardı, onu da oynattım. İnebolu'dan maç almışız, KARAKAYA'nın İliş'i'de öldüğünü duydum, on beş yıl önce futbolu bırakmış, adamı gittim aldım. "Ben gelmem, gol yerim" dedi ama, mecbur ettim. Yoksa, kalecimiz yoktu. 2-1 yenildik o oyunda.

Biz İnebolu ile her zaman futbol mücadelesi vermişizdir. Biz onlara hep efendilik yapmışızdır, onlar her zaman çamurluk etmiş tir. Hakemle falan oyunu ahırlardı.

- Kaç yıl oynadınız?

- Onbeş yaş ımda başladım, otuz üç yaş ımda bıraktım. Bakım millet beni geçmeye başlıyor, "aman Nurettin, bu işleri bırak!" dedim.

- Eskiden İnebolu Güneşspor'un oyuncularını bizden tamamlarlardı. Bizden takviye almadan çıkmazlardı oyuna, öyle değil mi?

- Ben altı tane oyuncu ile gittim Güneşspor'a. Rahmetli Necati, takım kapıanı olarak beni çıkarmak istedi. Altı oyuncu bizden, beş oyuncu onlardandı!

- Kiminle oynuyorsunuz?

- O zaman Doğanspor kurulmuştu İnebolu'da. Yendik o zaman Doğanspor'u.

- Sizden sonra ben de oynadım. Güneşspor'da. 1962-64 yıllarında Küre'deyken oynadım. Kastamonu liglerinde top koşturduk. Abana'dan da çok gittim. O zaman yol yok. Motor yollarlardı.

- Bir iki oyuncu ile çok gittim. Ama benimle maçları olunca adam bambaşka birisi oluveriyordu. Arkadaşlık falan kalmıyordu. "Necati, ne oluyorsun oğlum!" derdim. "Badu banası" gibiydi süratı. Ama gerçek futbolcuymuş. Ama kinciydi.

- Biz de Catalzeytin'den destek alırdık, değil mi?

- Lütfi'den önce bir santraforum vardı: Catalzeytinli Vasfi. Ayakını çok iyi kullanan bir oyuncuydu. Penaltılarda, firikiklerde onu görevlendirirdik. Geçende beni görmeye geldi. Yazın Catalzeytin'deymiş.

- Bir de Semih Abi vardı.

- Tapucunun oğluydu, Amasyalı. Şimdi rahmetli olmuş. Kızı uğradı bir ay önce, "ben Semih'in kızı-yım" dedi.

- Bucak müdürü-müz Nurettin PEKER'in iki oğlu vardı.

- Ayhan'la Nurhan.

- Onlar da oynarmıydı?

- Oynarlardı elbet. Ha, bir Abana geçesinde karşılaşım onlarla. O zaman Nurettin PEKER sağdı. Beni götürdüler masalarına, "tanıyabildin mi?" dediler. Nurettin PEKER beni o akşam tanıdı, "adaşım" dedi. Nurhan dışarda, sanırım Köln'deydi. Orhan da İstanbul'da bir manifesturacının yanında primle çalışıyordu.

- Sizin kayınpeder Mehmet Ali Bey de oynardı...

- İkimiz bir takımda bile oynadık. Ben 18 yaşındaydım, o 37. Beş altı kere beraber oynadık. 37 yaş futbol için büyük yaş. Okçu vardı, o oynayınca, kayınpeder de hevesleniyordu. Çok güzel top oynardı rahmetli. Çok da efendiydi.

- Kastamonu takımında da oynarlarmış.

- Vilâyet Karmasına beş tane oyuncu vermişiz biz: Kaleci Malik, Fahri Ağabey, Okçu, Mehmet Ali GERİŞ... Eskişehir'e gittiler, İzmir'e gittiler Kasta-

monu Karması olarak.

- Peki Nurettin Ağabey, o devirle bugünü karşılaştırır mısınız?

- Abana'nın en büyük yükünü, büyük özünü, dertlerini bizim kuşak çekti. Kendimiz için değil, Abana için çalıştık. "İlerde biz şu olacağız, bu olacağız" için değil. Kesinlikle hiçbir çıkar beklemeden Abana'ya hizmet ettik. Abana'yı iyi bir yere getirdik. Elbette bugünün gençleri bunları bilmez. Yoksulluk devriydi o yıllar. Bir tek topumuz olurdu. Bir tek ayakkabımız olurdu. Yaşar Ustaya her hafta ayakkabılar giderdi. Topu diye diye iplik tutmaz duruma gelirdi. Şimdi bakıyorum 10 tane, 15 tane top var. Ben böyle malzeme bulacağım da, Abana'yı Kastamonu birincisi yapmayacağım? Vallahi billahi şaşarım çocukların bu duruma!

BAŞKA KONULAR

- Spordan uzaklaşım şimdi. Eskilere dönelim. Tecimsel olarak gelişiminizi anlatım.

- Biz aslen Har-masonluyuz. Rahmetli Hacı Babam, ticaret yaşamına genç yaş ta İliş'i (Yakaören) köyünde başlamış. Her gün yürüyerek gidip gelirmiş. Bildiğiniz gibi o devirde yol da yok.

- Abana'da dükkân yok mu?

- Yok. İlk dükkânı Sali Dayı açıyor Abana'da. İliş'i'den geliyor. Sonra Hacı Ba-

banı açıyor. İlk dükkân, şimdiki mağzamızın sırasında, belediyece yıktırılan "kırmızı bina" dediğimiz yapıdaymış. Ben orayı bilmem. Burayı sonradan yapmışlar. Bu yapı benden iki yaş büyüktür.

- Doğum tarihiniz?

- Nüfus kâğıdına göre 1931. Anneme göre 1930'da 5 Eylülde (panayır günü) doğmuşum. Burası 1928'de yapılmış.

- Abana'nın en eski yapılarındandır bu.

- Zamanında en iyi yapılarındandı. Ortası "beton arme"dir. O zamanın ustaları böyle bir yapı yapmayı tam bilmediklerinden, yaparken bu ortayı tutturamamışlar, göçmüş. Tavanını ben sonradan, 1961'de yaptırdım.

- Tarihi bir yapı bu...

- Burayı yıktıracağız. Müteahhite vereceğim kat karşılığı. Herhalde altından bir dükkân alırım.

- Nicin yıktıracaksınız, iyi görünüyor?

- Yukarı harabe durumunda. Oturulamayan bina çürüyor. Arkalar da rutubet. Heceüren yıktıracağız. Biraz geriye çekeceğiz galiba. Yol davası var. İki metre kadar çekilecek.

- Peki Nurettin Ağabey, burayı güzel donatmışsınız. Sağ yanda kumaşlar, basmalar, danteller... Sol yanda da bakkaliye, Vitrinler de sağlı sollu görkemli olmuş. Şu andaki iş durumu nasıl?

- Abana gittikçe kalabalıklaştığı için iş durumları da iyiyeye gidiyor. Hele bayramlarda çok daha iyi alışveriş oluyor.